

HRVATSKI SABOR
Tanja Sokolić, zastupnica
Klub zastupnika SDP-a
Zagreb, 22. rujna 2026.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Amandmani na Konačni prijedlog zakona o istraživanju i eksploataciji energetskih georesursa, drugo čitanje, P.Z.E. br. 321

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskoga sabora podnosim sljedeće amandmane na Konačni prijedlog zakona o istraživanju i eksploataciji energetskih georesursa (P.Z.E. br. 321), koji je Vlada Republike Hrvatske uputila Hrvatskom saboru aktom od 17. rujna 2026.

AMANDMAN I.

Na članak 17.

U članku 17. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Ako se zahtjev iz stavka 1. ovoga članka odnosi na istraživanje i eksploataciju geotermalnih voda, Ministarstvo ga u roku od osam dana od zaprimanja objavljuje na svojim mrežnim stranicama i dostavlja jedinici lokalne samouprave na čijem se području prostor nalazi. Ako jedinica lokalne samouprave, trgovačko društvo u njezinu većinskom vlasništvu ili energetska zajednica građana sa sjedištem na njezinu području u roku od 90 dana od dana objave iskaže interes za istraživanje i eksploataciju geotermalnih voda u svrhu toplinarstva na istom prostoru, Ministarstvo odbija zahtjev i provodi nadmetanje u skladu s člankom 51. ovoga Zakona, u kojem podnositelj iskaza interesa ima pravo prvenstva pod jednakim uvjetima.“

Dosadašnji stavci 3., 4. i 5. postaju stavci 4., 5. i 6.

Obrazloženje

Članak 17. omogućuje postojećim nositeljima dozvola za ugljikovodike da bez nadmetanja steknu pravo na geotermalne vode na cijelom području svojih istražnih prostora i eksploatacijskih polja. Time se geotermalni potencijal Panonske nizine unaprijed rezervira za postojeće koncesionare, dok gradovi koji žele geotermalno grijanje ovise o njihovu interesu. Predlaže se da lokalna zajednica dobije mogućnost iskazati interes i pravo prvenstva u nadmetanju, čime se tržište otvara, a ne zatvara. Predlagatelj je u odgovoru na primjedbe iz prvog čitanja sam potvrdio da se nadmetanje provodi tek „ako nositelj postojećeg prava ne iskaže interes“.

AMANDMAN II.

Na članak 53.

U članku 53. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Ako se tijela iz stavka 1. ovoga članka ne očituju u roku od 30 dana od zaprimanja zahtjeva, Ministarstvo im određuje naknadni rok od 15 dana. Samo ako se tijela ne očituju ni u naknadnom roku, smatra se da nemaju posebnih uvjeta i ograničenja. Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave očituje se obrazloženom odlukom svojeg predstavničkog tijela, a Ministarstvo je dužno u odluci o provođenju nadmetanja obrazložiti zašto pojedine uvjete i ograničenja nije prihvatilo.“

Obrazloženje

Presumpcija suglasnosti nakon 30 dana šutnje pretvara sudjelovanje lokalne samouprave u formalnost, osobito za manje općine bez stručnih službi. Predlaže se naknadni rok, očitovanje predstavničkog tijela i obveza Ministarstva da obrazloži odbijanje uvjeta – što je bio prijedlog iz prvog čitanja koji predlagatelj nije prihvatio.

AMANDMAN III.

Na članak 62.

U članku 62. iza stavka 3. dodaju se stavci 4., 5., 6. i 7. koji glase:

„(4) Dozvola iz ovoga članka izdaje se isključivo za istraživanje i eksploataciju geotermalnih voda radi korištenja toplinske energije u poljoprivrednoj proizvodnji na gospodarstvu podnositelja zahtjeva. Najveću površinu istražnog prostora i najveću instaliranu toplinsku snagu za dozvole iz ovoga članka propisuje ministar nadležan za energetiku pravilnikom iz članka 107. stavka 6. ovoga Zakona.

(5) Prije izdavanja dozvole Ministarstvo pribavlja mišljenje Agencije o tehničkoj mogućnosti istraživanja i eksploatacije geotermalnih voda na predloženom prostoru te posebne uvjete i ograničenja u skladu s člankom 53. ovoga Zakona.

(6) Na trajanje dozvole iz ovoga članka primjenjuje se članak 64. ovoga Zakona.

(7) Dozvola iz ovoga članka i ugovor o eksploataciji sklopljen na temelju nje ne mogu se prenijeti na drugu osobu; članak 31. ovoga Zakona ne primjenjuje se. Dozvola prestaje prestankom obavljanja poljoprivredne djelatnosti podnositelja ili prestankom njegova prava na korištenje zemljišta.“

Obrazloženje

Članak 62. omogućuje da poljoprivrednik – koji može biti i pravna osoba – dobije dozvolu bez nadmetanja, bez provjere financijske i stručne sposobnosti, bez mišljenja Agencije, bez uvjeta lokalne samouprave i bez zakonskog ograničenja trajanja, jer se na dozvolu primjenjuju samo članci 63. i 16., a ne i članak 64. Istodobno, članak 63. stavak 5. dopušta prijenos dozvole na bilo koje trgovačko društvo. Time nastaje jednostavan način zaobilaženja nadmetanja. Ako je svrha odredbe potpora poljoprivrednim gospodarstvima za grijanje plastenika i sušara, treba je na tu svrhu i ograničiti.

AMANDMAN IV.

Na članak 132.

U članku 132. stavku 2. riječi: „u trajanju od minimalno deset dana“ zamjenjuju se riječima: „u trajanju od najmanje 30 dana“ te se dodaje rečenica: „Nacrt rješenja Ministarstvo istodobno dostavlja jedinici lokalne samouprave na čijem se području zahvat nalazi, koja u istom roku može dostaviti obrazloženo mišljenje svojeg predstavničkog tijela, a Ministarstvo je dužno u obrazloženju rješenja očitovati se o zaprimljenim primjedbama javnosti i mišljenju jedinice lokalne samouprave.“

Obrazloženje

Rok od deset dana za javni uvid u nacrt rješenja o naftno-rudarskom projektu – o bušotini ili postrojenju koje će desetijećima raditi u blizini naselja – nije dostatan za stvarno sudjelovanje javnosti. Propisi o zaštiti okoliša za javni uvid u studiju utjecaja na okoliš propisuju 30 dana, a sam Zakon za nacrt građevinske dozvole propisuje 15 dana, što pokazuje da rok od deset dana nije utemeljen ni na kakvom kriteriju. Prijedlog je bio iznesen u prvom čitanju.

AMANDMAN V.

Na članak 152.

U članku 152. stavku 5. riječi: „u trajanju od minimalno 15 dana“ zamjenjuju se riječima: „u trajanju od najmanje 30 dana“.

Obrazloženje

Ujednačavanje roka javnog uvida s amandmanom na članak 132.

AMANDMAN VI.

Na članak 172.

U članku 172. stavku 18. riječi: „odnosno zbog nastupa drugih okolnosti“ brišu se.

Stavak 22. mijenja se i glasi:

„(22) Preuzimanje obveze sanacije od strane Republike Hrvatske ne utječe na odgovornost investitora za obveze i troškove nastale prije preuzimanja obveze sanacije. Republika Hrvatska ima pravo od investitora zahtijevati naknadu svih troškova sanacije koje je snosila umjesto njega, a investitor se sporazumom iz stavka 21. ovoga članka ne može osloboditi te obveze.“

Iza stavka 23. dodaju se stavci 24. i 25. koji glase:

„(24) Republika Hrvatska može preuzeti provedbu sanacije tek nakon što su za tu svrhu iskorištena sredstva garancije za izvršenje sanacije i fonda za sanaciju iz članka 175. ovoga Zakona, osim kada je to nužno radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi ili okoliš.“

(25) Odluka iz stavka 19. i sporazum iz stavka 21. ovoga članka objavljuju se na mrežnim stranicama Ministarstva u roku od 15 dana od dana donošenja odnosno sklapanja.“

Obrazloženje

Odredbe o preuzimanju sanacije dodane su tek za drugo čitanje. U predloženom obliku Vlada može preuzeti sanaciju „zbog nastupa drugih okolnosti“, dakle bez ikakvog ograničenja, i sporazumom osloboditi investitora obveza koje je po Zakonu dužan snositi i za koje je već položio jamstvo. To je u izravnoj suprotnosti s načelom „onečišćivač plaća“ i s tvrdnjom iz obrazloženja da za provedbu Zakona nisu potrebna dodatna sredstva u državnom proračunu. Predlaže se da se sanacija plaća najprije iz jamstva investitora, da regres bude obavezan i da odluka i sporazum budu javni.

ZASTUPNICA

Tanja Sokolić

